

11. Seminar naučenih lekcija iz industrijskih nesreća u okviru IMPEL mreže

11. Seminar naučenih lekcija iz industrijskih nesreća, održao se 2. i 3. lipnja 2015. godine u gradu Lille, Francuska.

U cilju promicanja razmjene iskustava, koji su ključni za poboljšanje prevencije industrijskih nesreća i kontrolu upravljanja rizicima, Francuska je organizirala seminar za europske inspektore, na kojem je izložila kronologiju i provedenu analizu svake od dvanaest nesreća koje su imale značajne posljedice na ljude i zajednicu, na okoliš i/ili na ekonomiju. Usmjeren na europska industrijska postrojenja, seminar je bio posebna prigoda za razmjenu tehničkih i administrativnih iskustava inspeksijskih tijela na industrijskim nesrećama koje su se nedavno dogodile. Na seminaru o naučenim lekcijama upozoreno je da je požar najčešći uzrok nastanka velikih nesreća na industrijskim lokacijama (u preko 60% slučajeva), upozoreno je na potrebu planiranja proizvodnih procesa na način da se što više uklone mogućnosti nastanka rizičnih situacija, upozoreno je na pripravnost, organizaciju operatera i njegovo reagiranje u hitnim slučajevima, kako bi se spriječila značajna šteta zajednici i okolišu bilo na lokalnoj razini ili uslijed prekograničnog djelovanja industrijskih nesreća.

U dva dana predstavljene su studije raznih akcidentnih situacija, neke i s tragičnim posljedicama. Analizirani su uzroci nesreća kroz 6 tema: veliki požar u metalurškoj industriji, na tehnološkoj liniji proizvodnje nehrđajućeg čelika, kao i veliki požar u postrojenju obrade

otpada, zatim eksplozije u postrojenjima proizvodnje pirotehničkih sredstava, tehnološki incidenti uzrokovani poplavama, kao i onečišćenje okoliša uslijed puknuća transportnog cjevovoda s naglaskom na pripravnost i odgovornost operatera, njegovu tehničku, ljudsku i organizacijsku razinu. Jedna od prezentacija je bila pokazna vježba na međunarodnom cjevovodu (Letonija, Litva i Bjelorusija), u slučaju stvarnog nastanka akcidenta koji bi imao prekogranični učinak na tri države.

Posebni termini bili su rezervirani za rasprave i razmjene iskustava za teme koje su bile od većeg interesa. Aktivnim sudjelovanjem inspektora iz brojnih europskih država omogućeno je izražavanje stavova i animiranje rasprave, upozorilo se i na druge slične, rizične situacije i opasnosti u pojedinim industrijskim područjima, planiranje i reagiranje na hitne slučajeve, kao i na provođenje zakonskih obveza. Inspektorima je cilj, kroz naučene lekcije iz nesreća koje su se dogodile, pružiti operaterima alat za upravljanje neočekivanom, opasnom pojavom sa sredstvima-internim resursima koja su u tom trenutku na mjestu nesreće.

Zaključak seminara je da dobro osmišljena organizacija operatera odgovorno predviđa pravilnu i iscrpnu identifikaciju opasnih pojava koje mogu nastati u području postrojenja. To je jedan od ciljeva Izvješća sigurnosti prema Direktivi Vijeća 2012/18/EU od 4.07.2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća, budući da je za odabrane scenarije mogućih nesreća potrebno definirati i preventivne barijere kako bi se umanjio utjecaj nesreće i spriječilo njeno širenje. Specijalizirani preventivni postupci i oprema, obuka osoblja, provođenje vježbi, kao i financijska sredstva odlučujući su faktori koji ukazuju na spremnost i odgovornost operatera.

Iz navedenih tema i primjera nesreća proizlazi da se učinkovitost operatera određuje prema sljedećim kriterijima:

- raspoloživosti operativnih i tehničkih sredstava prilagođenih odgovornosti operatera,
- raspodjeli dobro obučениh ljudskih resursa,
- uspostavi proceduralnih odgovornosti u provođenju tehnoloških procesa i
- planiranju i prakticiranju redovitih vježbi.

Odgovornost operatera bitna je komponenta sigurnosti industrijskih postrojenja i odražava ravnotežu između načina prevencije i zaštite, te pretpostavlja učinkovitu identifikaciju potreba

(analiza rizika i nastanka opasnih pojava), rigoroznu pripremu i jamstvo pravovremene dostupnosti tehničkih i ljudskih resursa.

Baza akcidentnih situacija i nesreća koje su se dogodile i koje mogu poslužiti kao izvor lekcija iz industrijski nesreća s opisom događaja, uzroka i posljedica dostupna su na web stranici <http://aria.developpement-durable.gouv.fr>.

Izveštaj pripremila:

viša inspektorica zaštite okoliša

Anita Milošić, dipl.ing.kem.tehn.